

Konceptualizace UR jako předpoklad pro hodnocení

doc. PaedDr. Tomáš Hák, PhD.

Anotace přednášky

For many, ‘sustainable development’ is seen as something of a dirty phrase.

Smith, J. 2019

Literatura

Studijní literatura (vybrané kapitoly):

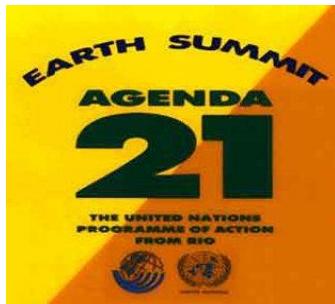
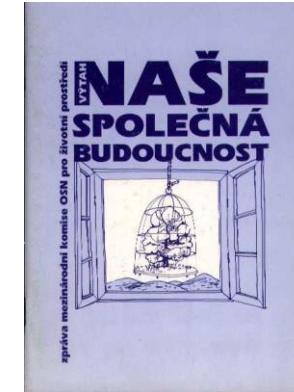
- Smith: Sustainability, Wellbeing and the Posthuman Turn (1. Kapitola)
- UN: Measuring Sustainable Development (1. Kapitola)
- Stiglitz et al.: Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress (1. Kap)
- Stiglitz et al: Beyond GDP – Measuring what counts (dle zaměření studenta)

Doporučená literatura:

- Metody kvalitativního/sociologického výzkumu

Udržitelný rozvoj – strategie rozvoje

Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby

Summit Země (konference o životním prostředí a rozvoji, 1992 v Riu de Janeiro); Agenda 21

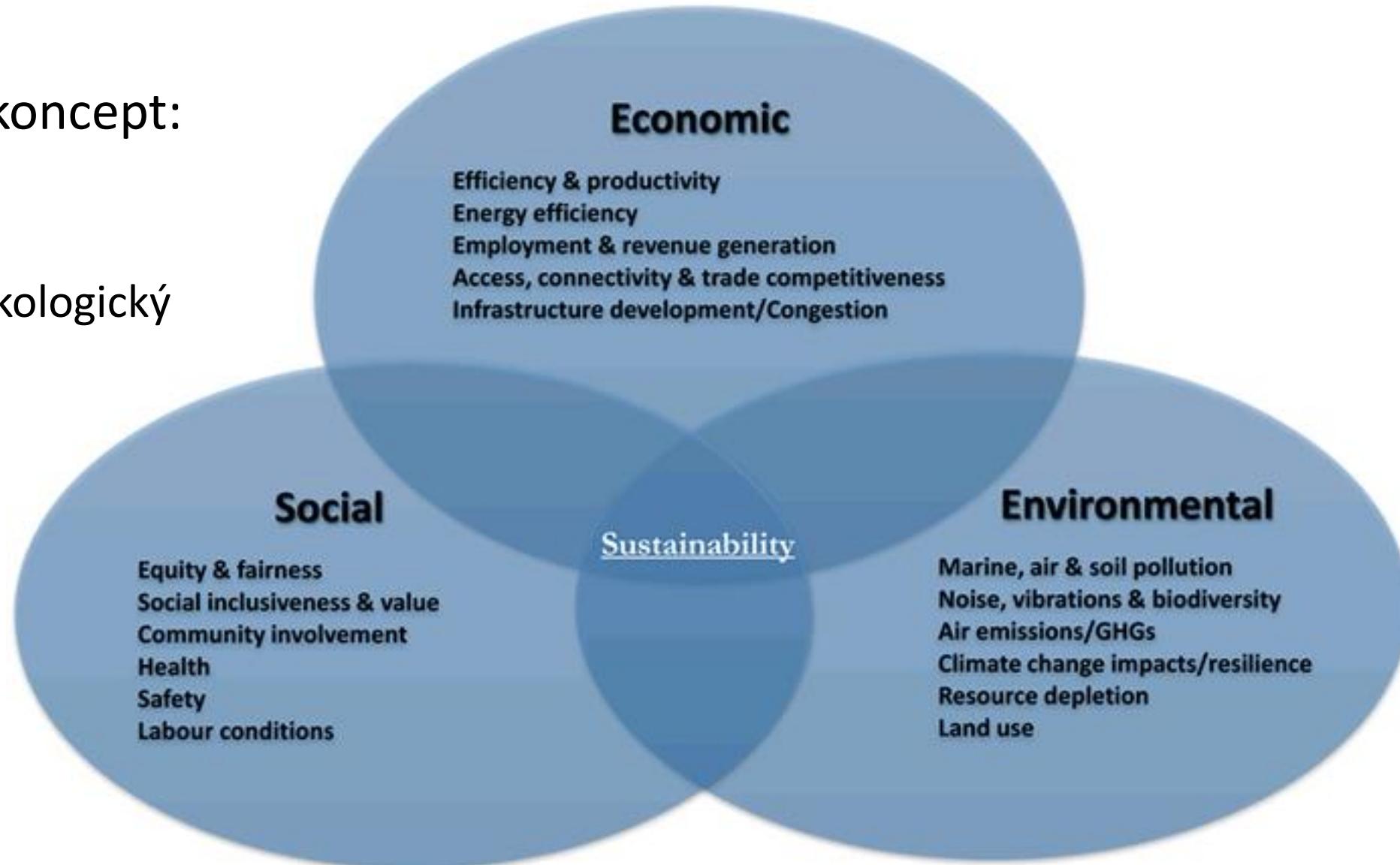
Evropa 2020: strategie pro růst Evropské unie
EU má dosáhnout růstu: **inteligentního, udržitelného** (podporou konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje); **podporujícího začlenění**

Udržitelný rozvoj

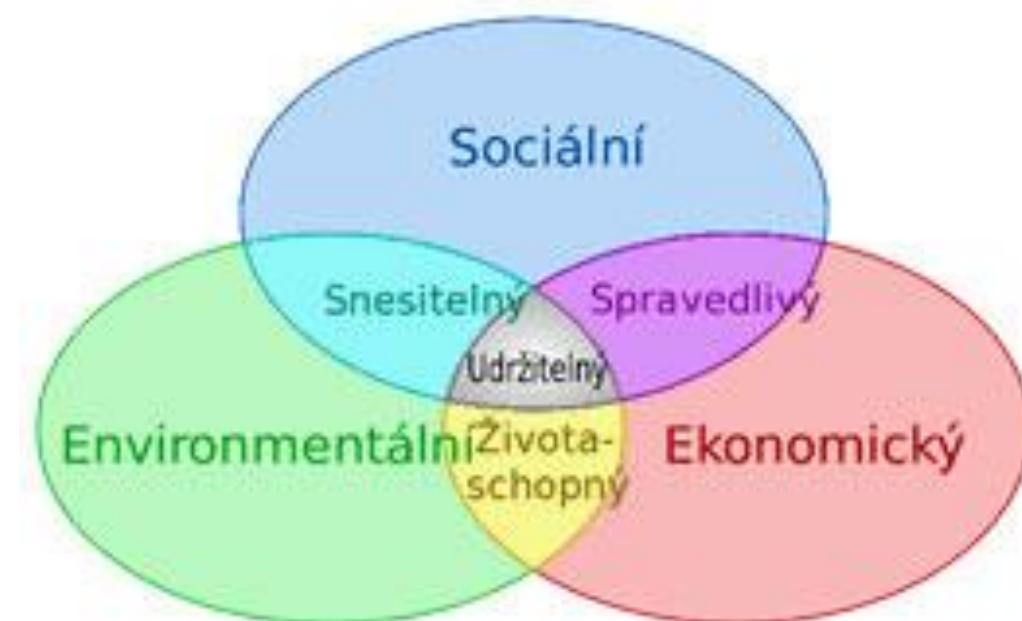
UR je vícerozměrný koncept:

- Ekonomický
- Sociální
- Environmentální/ekologický

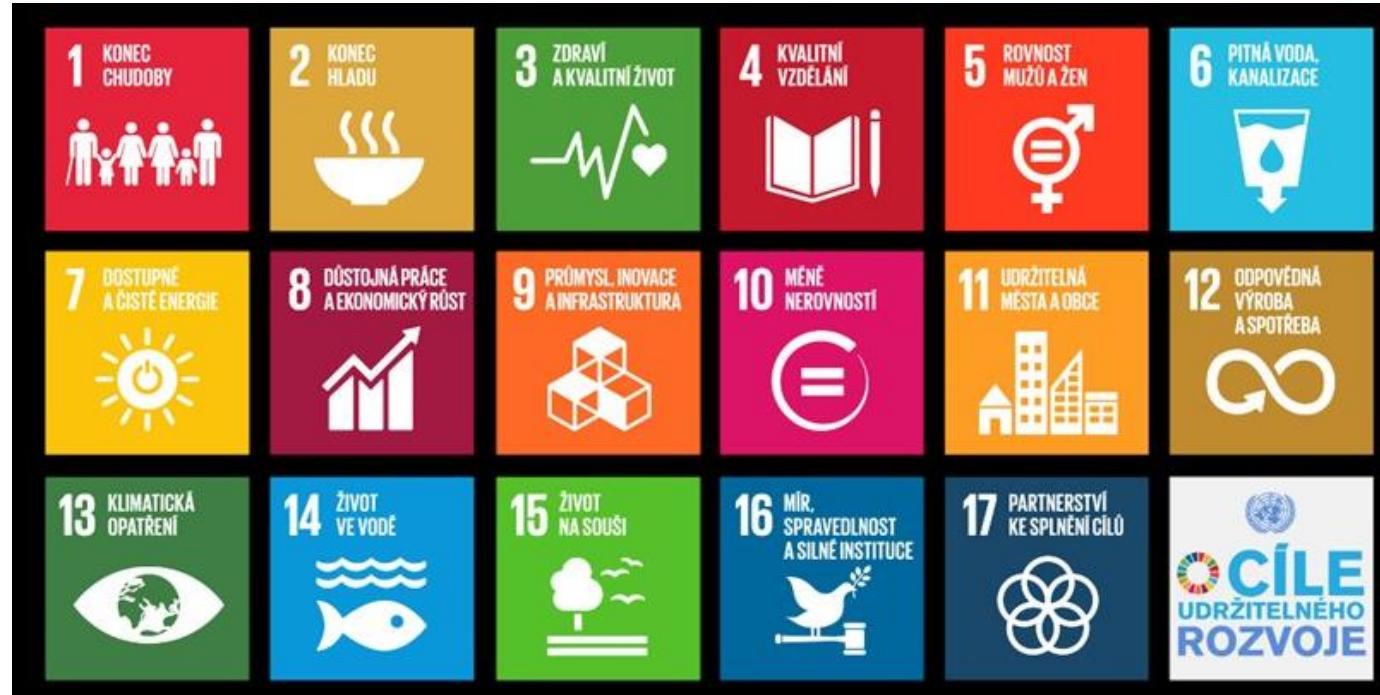

Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí

Trvale udržitelný rozvoj –
takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Agenda 2030 - Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

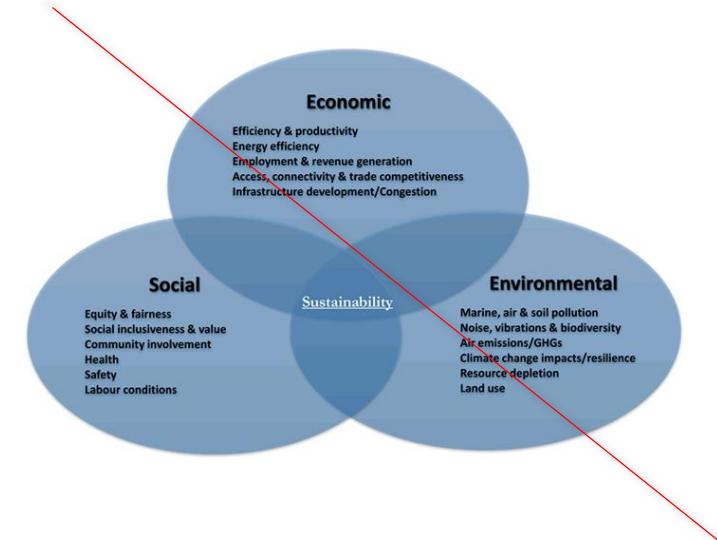

...However, given this broad scope, the SDGs have been described, variously, as 'vague, weak or meaningless' (Holden et al. 2017)

Co potřebujeme ?

Konceptní rámec pro hodnocení UR

- Koncept
- Indikátory

Environmentální udržitelnost

Principy (H. Daly):

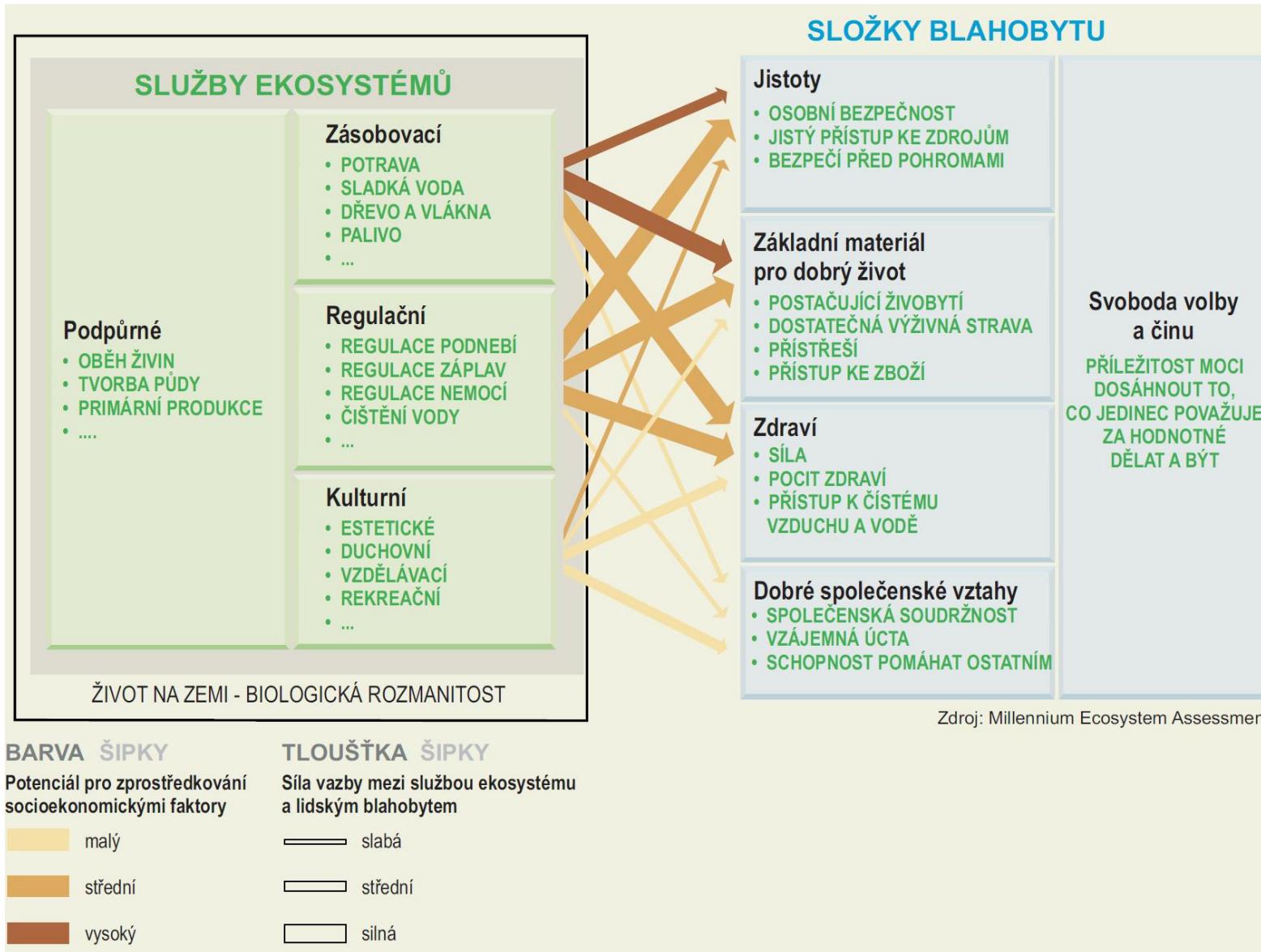
1. poskytování zdrojů (suroviny, potrava) – prostor ?!
  - Obnovitelné – rychlosť regenerácie
  - Neobnovitelné – rychlosť substitúcie
2. absorbce odpadu (poskytovanie propadu (sinks))

Sustainable use of **renewable resources** means that the pace should not be faster than the rate at which they regenerate. They include biological resources such as biomass (plants and animals); also include freshwater, air, soil (?), and elements like carbon and nitrogen.

Sustainable use of **non-renewable (finite) resources** means that the pace should not be faster than the rate at which their renewable substitutes can be put in place.

Sustainable rate of emitting pollution and wastes means that it should not be faster than the pace at which natural systems can **absorb them, recycle them, or render them harmless**.

Environmentální udržitelnost (pokrač.)

OECD - kapitálový přístup

- the challenge of sustainable development has been simplified into a question of whether a country's total capital base – or total national wealth – is managed in a way that secures its maintenance over time

$$TNW = pFF^* + pRR + pNN + pHH + pSS$$

where *TNW* denotes total national wealth, *F**, *R*, *N*, *H* and *S* are financial, produced, natural, human and social capital

- otázky nahraditelnosti forem kapitálu, porovnatelnosti (sociální má jiný charakter než finanční), kritického kapitálu, selhání trhu, etických pravidel ad.
- určitá varianta tohoto konceptu (plná nahraditelnost forem kapitálu vyjádřeného monetárně) vede k robustnímu měřítku UR: total national wealth per capita (a to dále operacionalizováno do podoby měřitelného indikátoru genuine investment or **genuine savings**)

Konceptualizace UR

Konceptualizace - je to proces, kdy přesně definujeme, co máme na mysli.

Koncept – mentální konstrukce, která shrnuje pozorování a zkušenosti, které mají něco společného (např. politická participace, represe, kapitalismus)

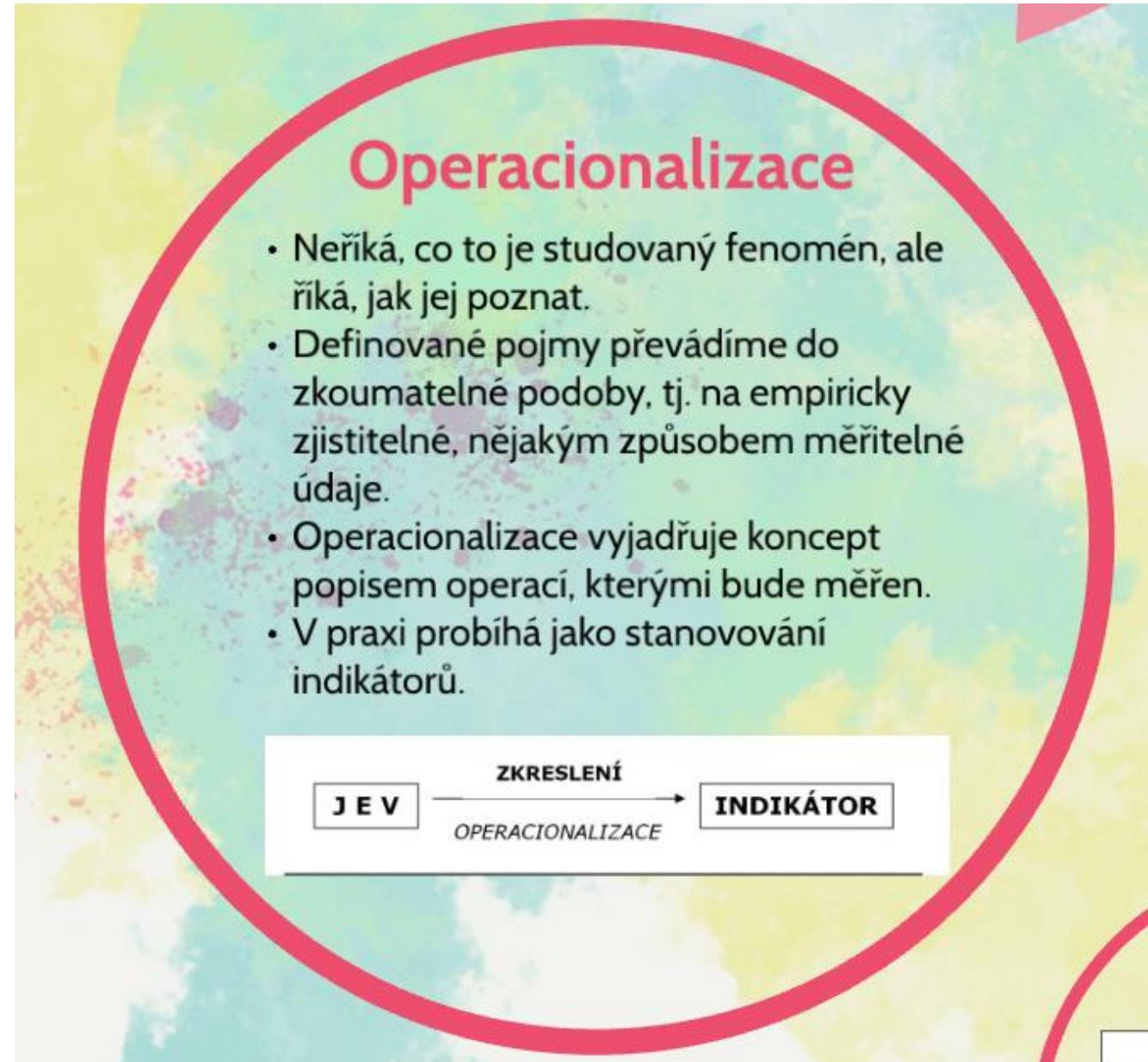
Abstraktní koncept – dále upřesňujeme

Výsledkem je vymezený význam pojmu používaných ve výzkumu (termíny, definice, indikátory).

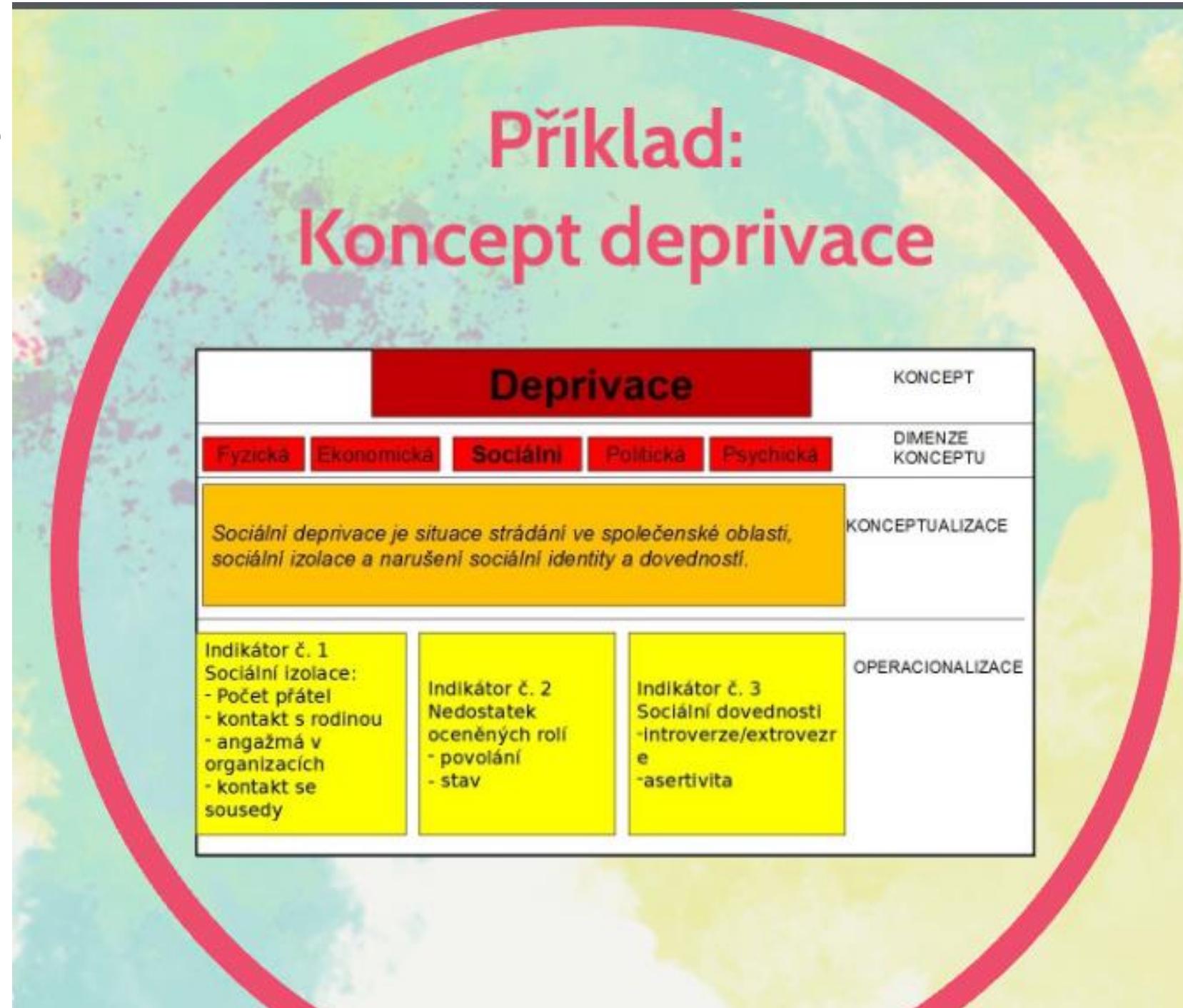
Bez těchto kroků mohou být koncepty zavádějící

Operacionalizace

- Tvorba operační definice konceptu
- V operační definici je koncept vyjádřen popisem operací, kterými bude měřen (které proměnné indikují daný koncept? Jak tyto proměnné měříme?)
- Měření: přiřazení případů konkrétním hodnotám nebo kategoriím operacionalizovaného konceptu (měření nominální, ordinální, kardinální)

Operacionalizace konceptu

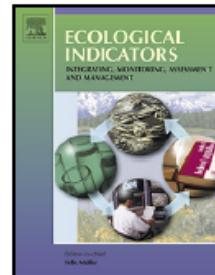

Contents lists available at ScienceDirect

Ecological Indicators

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ecolind

Sustainable Development Goals: A need for relevant indicators

Tomáš Hák, Svatava Janoušková*, Bedřich Moldan

Charles University Environment Center, José Martího 2/407, 162 00 Prague, Czech Republic

---

ARTICLE INFO

Article history:

Received 23 October 2014

Received in revised form 9 July 2015

Accepted 4 August 2015

Available online 21 August 2015

Keywords:

Sustainable Development Goals

Indicators' relevance

Indicators' framework

Sustainable development assessment

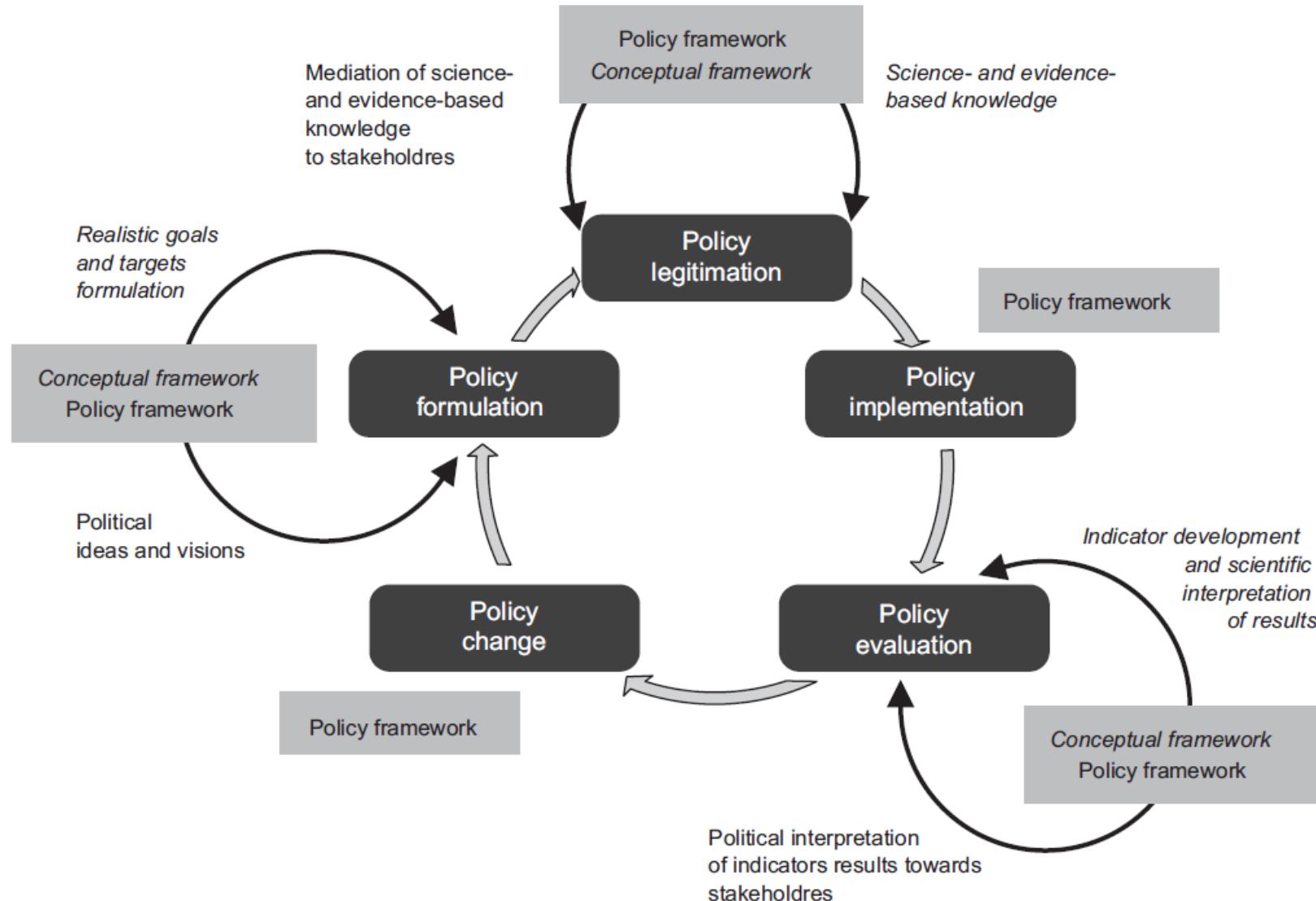

ABSTRACT

At the UN in New York the Open Working Group created by the UN General Assembly proposed a set of global Sustainable Development Goals (SDGs) which comprises 17 goals and 169 targets. Further to that, a preliminary set of 330 indicators was introduced in March 2015. Some SDGs build on preceding Millennium Development Goals while others incorporate new ideas. A critical review has revealed that indicators of varied quality (in terms of the fulfilment certain criteria) have been proposed to assess sustainable development. Despite the fact that there is plenty of theoretical work on quality standards for indicators, in practice users cannot often be sure how adequately the indicators measure the monitored phenomena. Therefore we stress the need to operationalise the Sustainable Development Goals' targets and evaluate the indicators' relevance, the characteristic of utmost importance among the indicators' quality traits. The current format of the proposed SDGs and their targets has laid a policy framework; however, without thorough expert and scientific follow up on their operationalisation the indicators may

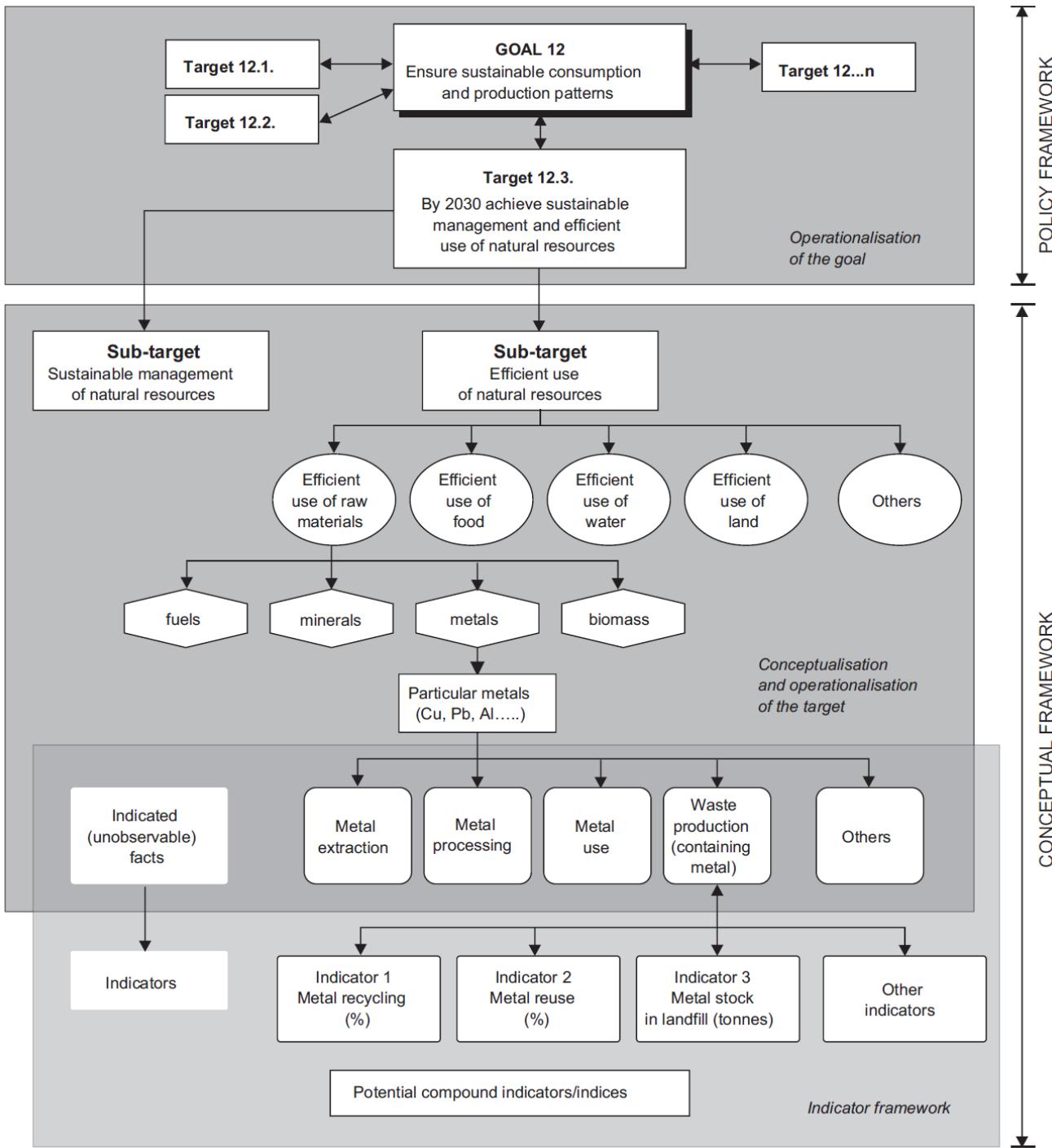
SDGs: A need for relevant indicators

- Politický rámec (policy framework)
- Indikátorový rámec (conceptual framework)
- Indikátorová relevance
  - *Link to the target*: The indicator should be clearly linked to one or more targets and provide robust measures of progress towards the target(s).
  - *Policy relevance*: The indicator should be relevant to policy formulation and provide enough information for policy making.
  - *Applicability at the appropriate level*: For global monitoring, the indicator should be relevant to all countries; for national monitoring, the indicator should be relevant to national priorities.

Fig. 1. A policy cycle linked to policy and conceptual frameworks.

- Politický rámec (policy framework)
- Indikátorový rámec (conceptual framework)

Závěrem

- Bez konceptualizace UR možno dojít k nesprávným výsledkům (data/indicator-driven approach)
- Součástí operacionalizace konceptu je správná „indikátorová relevance“ (nutno testovat)